

Datum 2023-12-12

FI dnr 23-16683

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Nya föreskrifter och allmänna råd om valutaväxling och annan finansiell verksamhet

Sammanfattning

Finansinspektionen inför nya föreskrifter och allmänna råd om valutaväxling och annan finansiell verksamhet. Föreskrifterna och de allmänna råden innebär att den som ansöker om registrering av verksamhet enligt 2 § lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet (LVA), eller om registrering av en ny verksamhetsinriktning enligt 2 a § samma lag, ska lämna vissa uppgifter som anges närmare i föreskrifterna och de allmänna råden.

Föreskrifterna och de allmänna råden bygger på lagändringar i LVA som träder i kraft den 1 januari 2024 och som medför en utökad registreringsplikt och införandet av ett allmänt lämplighetskrav för dem som bedriver verksamhet enligt LVA. Med anledning av den skärpta regleringen ser Finansinspektionen behov av att i föreskrifter närmare specificera vad en ansökan om registrering och en ansökan om en ny verksamhetsinriktning ska innehålla. Syftet med föreskrifterna och de allmänna råden är att tydliggöra vilka krav Finansinspektionen ställer på sådana ansökningar och lämna allmänna råd om hur en ansökan bör göras.

Föreskrifterna och de allmänna råden träder i kraft den 1 januari 2024.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Bakgrunden och målet med regleringen.....	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	3
1.3	Regleringsalternativ	4
1.4	Rättsliga förutsättningar	5
1.5	Ärendets beredning	5
2	Motivering och överväganden	6
2.1	Tillämpningsområdet för föreskrifterna och de allmänna råden	6
2.2	Grundläggande uppgifter som ska lämnas i en ansökan om registrering	7
2.3	Beskrivning av verksamheten	9
2.4	Underlag om sökandens efterlevnad av penningtvättsregelverket	9
2.5	Ledningens och ägarnas lämplighet.....	10
2.6	Ansökan om registrering av en ny verksamhetsinriktning	13
2.7	Ikraftträdande	14
3	Konsekvenser	14
3.1	Inledning.....	14
3.2	Konsekvenser för samhället och konsumenterna.....	15
3.3	Konsekvenser för företagen	15
3.4	Konsekvenser för Finansinspektionen	16

1 Utgångspunkter

1.1 Bakgrunden och målet med regleringen

I den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism 2020/2021 och Polismyndighetens rapport *Penningtvätt via växlingskontor 2021* konstateras att valutaväxling har en central roll vid omsättning och tvätt av pengar åt kriminella nätverk. Valutaväxling som avses i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet (LVA) är kontantbaserad. Med kontanthantering följer en minskad spårbarhet, vilket gör det svårare att upptäcka brottslig verksamhet. I syfte att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism i finansiella institut har vissa ändringar i LVA gjorts (se lagen [2023:824] om ändring i lagen [1996:1006] om valutaväxling och annan finansiell verksamhet). Ändringarna innebär bland annat en utökad registreringsplikt och införandet av ett allmänt lämplighetskrav för dem som bedriver verksamhet enligt LVA. Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2024.

Med anledning av den skärpta regleringen beslutar Finansinspektionen att i föreskrifter och allmänna råd närmare specificera vad en ansökan om registrering enligt LVA ska innehålla. Målet med föreskrifterna och de allmänna råden är att specificera vilken information som ska lämnas till Finansinspektionen i en ansökan om registrering enligt LVA. Införandet av sådana bestämmelser leder till ökad förutsebarhet och tydlighet för aktörerna på marknaden.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

I dag ska en fysisk eller juridisk person ansöka om registrering hos Finansinspektionen enligt 2 § LVA om den avser att yrkesmässigt ägna sig åt

- valutaväxling i väsentlig omfattning, eller
- annan finansiell verksamhet som består i förvaltning av eller handel med virtuell valuta eller som huvudsakligen består i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2, 3 och 5–12 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.¹

¹ De verksamheter som avses är: lämna och förmedla kredit, till exempel i form av konsumentkredit och kredit mot panträtt i fast egendom eller fordringar (p. 2), medverka vid finansiering, till exempel genom att förvärva fordringar och upplåta lös egendom till

Den som registreras i enlighet med LVA benämns finansiellt institut. Ett finansiellt institut står under tillsyn av Finansinspektionen när det gäller att efterleva regleringen om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Ett finansiellt institut genomgår också en årlig prövning av ägare och ledning.

Enligt de lagändringar som träder i kraft den 1 januari 2024 ska registreringsplikten omfatta samtliga utövare av valutaväxling och annan finansiell verksamhet, inte enbart dem som bedriver verksamhet i väsentlig omfattning eller har verksamheten som sin huvudsakliga. Vidare ska de registrerade finansiella institut som avser att ändra inriktningen av sin verksamhet vara skyldiga att ansöka om registrering av den nya verksamhetsinriktningen hos Finansinspektionen. Det införs även ett allmänt lämplighetskrav för den som bedriver valutaväxling eller annan finansiell verksamhet, ingår i ledningen för ett finansiellt institut, har ett kvalificerat innehav i ett sådant institut eller ingår i ledningen för en juridisk person som har ett kvalificerat innehav i ett finansiellt institut. Den årliga prövning som sker i dag tas bort.

1.3 Regleringsalternativ

Föreskrifterna specificerar vad en ansökan om registrering av verksamhet enligt LVA ska innehålla. Vidare innehåller föreskrifterna en reglering av innehållet i en ansökan om registrering av en ny verksamhetsinriktning enligt LVA, det vill säga en ansökan av den nya typ som tillkommer när lagändringarna träder i kraft.

Alternativen till en bindande reglering är antingen att lämna allmänna råd, det vill säga en rekommendation om hur ett institut kan eller bör handla, eller att helt avstå från reglering. Finansinspektionen anser att bindande regler, som tydligt anger vilka underlag och vilken information som krävs för att prövningen av ansökningar om registrering enligt LVA ska kunna genomföras, främjar effektiviteten för både inspektionen och sökandena. Om Finansinspektionen hade valt att i stället för bindande föreskrifter lämna allmänna råd på området, skulle det ha riskerat att skapa en större osäkerhet för sökandena och försvåra inspektionens prövningar. Finansinspektionen

nyttjande (leasing) (p. 3), tillhandahålla betalningsmedel (p. 5), ikläda sig garanti-förbindelser och göra liknande åtaganden (p. 6), medverka vid värdepappersemissioner (p. 7), lämna ekonomisk rådgivning (p. 8), förvara värdepapper (p. 9), driva remburs-verksamhet (p. 10), tillhandahålla värdefackstjänster (p. 11), och driva valutahandel (p. 12).

anser därför att införandet av en bindande reglering är det lämpligaste handlingsalternativet.

Finansinspektionen lämnar även allmänna råd med en rekommendation till de sökande fysiska och juridiska personerna att använda det ansökningsformulär som finns på Finansinspektionens webbplats. I den delen, som rör formen för ansökan, finns det enligt inspektionens mening inte tillräckliga skäl att införa en bindande reglering.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Det anges i 12 § 1 förordningen (2004:331) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet att Finansinspektionen får meddela föreskrifter om vilka uppgifter en ansökan om registrering enligt LVA ska innehålla samt vilka handlingar som samtidigt ska ges in. Med stöd av detta bemyndigande meddelas de nya föreskrifterna.

Lagändringarna som träder i kraft den 1 januari 2024 medför även en skyldighet för ett finansiellt institut att snarast till Finansinspektionen anmäla ändringar av de förhållanden som institutet har angett i sin ansökan om registrering. Dessutom ska en juridisk person, om den har ett kvalificerat innehav i institutet, på samma sätt anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning (se den nya 2 b § LVA). Eftersom det ovan nämnda bemyndigandet inte tillåter Finansinspektionen att meddela föreskrifter om innehållet i sådana anmälningar, meddelar inspektionen inga föreskrifter om vad en anmälan om ändrade förhållanden ska innehålla.

1.5 Ärendets beredning

Finansinspektionen höll den 15 september 2023 ett externt referensgruppsmöte för att informera om föreskriftsförslaget. Vid referensgruppsmötet deltog företrädare för Svenska Bankföreningen och Finansbolagens Förening.

Den 10 oktober 2023 remitterade Finansinspektionen ett förslag till föreskrifter och allmänna råd tillsammans med en remisspromemoria till tio myndigheter och organisationer. Av dessa remissinstanser svarade åtta. Synpunkter kom in från Regelrådet, Sveriges Advokatsamfund, Finansbolagens Förening och Skatteverket. Övriga remissinstanser som svarade tillstyrkte förslaget eller meddelade att de inte hade några synpunkter.

Den 16 november 2023 remitterade Finansinspektionen ett reviderat föreskriftsförslag till de remissinstanser som mottog den första remissen. Den 23 november 2023 höll Finansinspektionen ett särskilt remissmöte där företrädare för Sveriges Advokatsamfund, Finansbolagens Förening och Statistiska Centralbyrån deltog och framförde synpunkter. Övriga remissinstanser som svarade på remissen tillstyrkte det reviderade föreskriftsförslaget eller hade inte några synpunkter.

Finansinspektionen har övervägt de framförda synpunkterna. De huvudsakliga synpunkterna på förslagen och hur Finansinspektionen ställer sig till dem framgår av avsnitt 2 och 3 i denna promemoria.

2 Motivering och överväganden

2.1 Tillämpningsområdet för föreskrifterna och de allmänna råden

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna och de allmänna råden ska gälla för fysiska och juridiska personer som ansöker om registrering av verksamhet enligt 2 § LVA eller som ansöker om registrering av en ny verksamhetsinriktning enligt 2 a § LVA.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har i huvudsak inte haft några synpunkter. *Sveriges Advokatsamfund* anför emellertid att föreskrifternas tillämpningsområde bör utvidgas till att även omfatta anmälningsärenden enligt den nya bestämmelsen i 2 b § LVA. *Finansbolagens Förening* anför att det finns ett behov av praktisk vägledning när det gäller att bedöma om registreringsplikt föreligger eller inte. Föreningen menar att definitionerna efter ändringarna i LVA är mycket vida och påpekar att det måste beaktas i sammanhanget att underlåtenhet att registrera sig kan medföra mycket kända sanktioner.

Det reviderade föreskriftsförslaget: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anser att det är motiverat att införa en reglering på föreskriftsnivå av vad ansökningar om registrering

enligt LVA ska innehålla i och med att lagkraven på finansiella institut nu skärps. Det ansökningsformulär som finns på Finansinspektionens webbplats, och som används i dag av dem som ansöker om registrering enligt LVA, har använts som förebild när föreskrifterna och de allmänna råden togs fram. Ambitionen har varit att skapa ett ansökningsförfarande som är så likt det befintliga som möjligt men som samtidigt tar hänsyn till den skärpta regleringen i LVA.

Bemyndigandet i 12 § 1 förordningen (2004:331) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet är begränsat till att omfatta ansökningar om registrering enligt LVA. Finansinspektionen har därmed inte möjlighet att utvidga föreskrifternas tillämpningsområde på det sätt som *Sveriges Advokatsamfund* föreslår, till att omfatta anmälningar av ändrade förhållanden och av ledningen i ett ägarföretag enligt nya 2 b § LVA.

Finansinspektionens föreskrifter behandlar vad en ansökan om registrering av verksamhet och en ansökan om registrering av en ny verksamhetsinriktning ska innehålla. Definitionen av valutaväxling och annan finansiell verksamhet behandlas inte i föreskrifterna och de allmänna råden, mer än med en hänvisning till att termer och uttryck som används i föreskrifterna och de allmänna råden har samma betydelse som i LVA. Vad *Finansbolagens Förening* anför om behovet av vägledning i fråga om registreringspliktens omfattning faller därmed utanför ramen för detta regelgivningsärende.

2.2 Grundläggande uppgifter som ska lämnas i en ansökan om registrering

Finansinspektionens ställningstagande: Fysiska och juridiska personer som ansöker om registrering enligt LVA ska lämna grundläggande uppgifter om namn, person- eller organisationsnummer och adress. En ansökan om registrering ska vara undertecknad av den fysiska personen eller av behörig företrädare för den juridiska personen.

Den som ansöker bör använda det ansökningsformulär som finns på Finansinspektionens webbplats.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll. I remissen föreslogs dock att en behörig firmatecknare skulle underteckna ansökan om en registrering enligt LVA för en juridisk person.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har i huvudsak inte haft några synpunkter. *Sveriges Advokatsamfund* framför att det borde anges att ansökan ska vara undertecknad av behörig företrädare för en juridisk person i stället för behörig firmatecknare. På så sätt kan ansökan undertecknas av ett behörigt ombud för sökanden med stöd av en fullmakt.

Det reviderade föreskriftsförslaget: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll men innehöll även en särskild bestämmelse med en definition av begreppet behörig företrädare för en juridisk person.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har i huvudsak inte haft några synpunkter. *Advokatsamfundet* och *Finansbolagens Förening* anser att det inte bör tas in någon definition av begreppet behörig företrädare för en juridisk person i föreskrifterna och de allmänna råden. Enligt samfundets och föreningens uppfattning finns det inte någon sådan bestämmelse i andra föreskrifter och allmänna råd som Finansinspektionen har meddelat, och den föreslagna bestämmelsen exkluderar ombud med fullmakt från begreppet behörig företrädare.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen behöver uppgifter om en fysisk persons namn, inklusive eventuellt företagsnamn, personnummer och adress för att kunna identifiera en sökande som är en fysisk person, och för att kunna föra in sökanden i Finansinspektionens register när en ansökan beviljas. Av samma skäl behöver inspektionen uppgifter om företagsnamn, organisationsnummer och huvudkontorets adress för en juridisk person.

I det reviderade föreskriftsförslaget ersatte Finansinspektionen, i enlighet med vad *Sveriges Advokatsamfund* efterlyste, begreppet behörig firmatecknare med begreppet behörig företrädare. Inspektionen definierade även vem som skulle anses som en behörig företrädare för en sökande som är en juridisk person.

Finansinspektionen finner emellertid, i enlighet med de synpunkter som lämnas av advokatsamfundet och av *Finansbolagens Förening*, att det inte finns skäl att i föreskrifterna definiera vem som ska anses vara behörig företrädare för en juridisk person. Den frågan får i stället besvaras i enlighet med allmänna associationsrättsliga och förvaltningsrättsliga principer inom ramen för inspektionens rättstillämpning.

För att underlätta för sökandena och för att effektivisera ansökningsförfarandet kommer Finansinspektionen att hålla ett ansökningsformulär till-

gängligt på sin webbplats. För att styra sökandena mot användning av detta formulär lämnar Finansinspektionen ett allmänt råd om att den som ansöker bör använda sig av det.

2.3 Beskrivning av verksamheten

Finansinspektionens ställningstagande: Den fysiska eller juridiska person som ansöker om registrering av verksamhet enligt LVA ska lämna in en beskrivning av den registreringspliktiga verksamheten och av hur den ska finansieras.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några synpunkter.

Det reviderade föreskriftsförslaget: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några synpunkter.

Finansinspektionens skäl: En ansökan om registrering enligt LVA behöver innehålla en beskrivning av den verksamhet som är planerad och finansieringen av den, bland annat för att Finansinspektionen ska kunna säkerställa att sökanden ansöker om rätt registrering. En bestämmelse av den inbörden införs därför i föreskrifterna.

2.4 Underlag om hur sökanden följer penningtvätsregelverket

Finansinspektionens ställningstagande: En fysisk eller juridisk person som ansöker om registrering av sin verksamhet enligt LVA ska lämna in den allmänna riskbedömning samt de interna rutiner och riktlinjer som sökanden är skyldig att upprätta för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några synpunkter.

Det reviderade föreskriftsförslaget: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Den fysiska eller juridiska person som ansöker om registrering enligt LVA bör redovisa hur personen följer penningtvättsregelverket eftersom Finansinspektionen, vid sin prövning av en ansökan om registrering, bland annat ska bedöma om det finns skäl att anta att verksamheten kommer att bedrivas på ett sätt som är förenligt med lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen) och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:11) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättsföreskrifterna). En bestämmelse införs därför i föreskrifterna med krav på att sökanden till en ansökan om registrering ska bifoga den allmänna riskbedömning och de interna rutiner och riktlinjer som personen har upprättat enligt 2–6 kap. penningtvättslagen och enligt penningtvättsföreskrifterna.

2.5 Ledningens och ägarnas lämplighet

Finansinspektionens ställningstagande: I huvudsak samma uppgifter ska lämnas i en ansökan om registrering av verksamhet enligt LVA om ledningspersoner, ägare och ledningspersoner i ägarföretag som i liknande ansökningar, exempelvis enligt lagen (2010:751) om betaltjänster (LBT) och lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (LVK). Uppgifterna ska lämnas enligt särskilt framtagna bilagor till föreskrifterna och de allmänna råden.

Det ska finnas samma undantag från uppgiftsskyldighet i föreskrifterna och de allmänna råden som i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2023:12) om ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning i vissa finansiella företag (nedan föreskrifterna om lämplighetsprövning):

- för juridiska personer som äger ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i ägarföretag och som står under tillsyn av Finansinspektionen eller av en annan behörig myndighet inom EES,
- för personer som äger ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar eller ingår i ledningen för ägarföretag och som tidigare har ägar- eller ledningsprövats av Finansinspektionen eller av en annan behörig myndighet inom EES, och
- i de fall Finansinspektionen i det enskilda fallet beslutar om undantag från kraven på att lämna viss information.

En juridisk person ska i sin ansökan ange vilka fysiska och juridiska personer som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i den juridiska personen.

I föreskrifterna och de allmänna råden tas det in en definition av vilka befattningshavare som ska anses ingå i ledningen för ett aktiebolag, en ekonomisk förening, ett kommanditbolag, ett annat handelsbolag och en annan juridisk person.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll i sak men var uppbyggt på en hänvisning till föreskrifterna om lämplighetsprövning. Uppgifter om ledning och ägare skulle i förslaget lämnas enligt bilagor till föreskrifterna om lämplighetsprövning, och inte enligt särskilt framtagna bilagor till de nya föreskrifterna och allmänna råden. Vidare angavs i det remitterade förslaget att en sökande som är en juridisk person skulle lämna en beskrivning av ägarförhållandena i den juridiska personen. I förslaget fanns inte heller några undantag från uppgiftsskyldighet liknade dem som finns i föreskrifterna om lämplighetsprövning. Vidare fanns inte någon bestämmelse som definierar vilka befattningshavare som ingår i ledningen för en juridisk person.

Remissinstanserna: *Sveriges Advokatsamfund* ifrågasätter hänvisningarna till bilagorna till föreskrifterna om lämplighetsprövning och förespråkar att Finansinspektionen bilägger särskilt framtagna blanketter till föreskrifterna och de allmänna råden. Enligt samfundet leder hänvisningstekniken till materiella fel och det är otydligt om de undantagsbestämmelser som finns i föreskrifterna om lämplighetsprövning blir tillämpliga även för ägare till finansiella institut enligt LVA. Samfundet framför vidare att vissa bestämmelser i föreskriftsförslaget och vissa delar av bilaga 2 till föreskrifterna om lämplighetsprövning inte tar hänsyn till de olika bolagsformer som sökanden kan ha. Samfundet menar också att bestämmelsen om att en sökande som är en juridisk person ska inkomma med en beskrivning av ägarförhållandena borde förtydligas, så att det framgår att det endast är ägare med ett kvalificerat innehav i det finansiella institutet som ska ingå i beskrivningen.

Det reviderade föreskriftsförslaget: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Lämplighetsprövningen enligt LVA kommer framöver mer att likna den bedömning som görs i fråga om andra finansiella företag, bland annat institut som bedriver verksamhet enligt LBT och LVK. I föreskriftsförslaget fanns därför, när det gäller vilka uppgifter som inom ramen för en ansökan om registrering enligt LVA ska lämnas om ledningspersoner, ägare och ledningspersoner i ägarföretag, en hänvisning till före-

skrifterna om lämplighetsprövning, som bland annat gäller för tillståndsansökningar enligt LBT och LVK. Hänvisningen i föreskriftsförslaget tog direkt sikte på de bilagor till föreskrifterna om lämplighetsprövning där det anges vilka uppgifter som ska lämnas om ledningspersoner, ägare och ledningspersoner i ägarföretag.

Finansinspektionen anser dock, i likhet med *Sveriges Advokatsamfund*, att det är mer ändamålsenligt att i de nya föreskrifterna använda ansökningshandlingar som är särskilt avsedda för ansökningar enligt LVA. Därför har Finansinspektionen tagit fram separata lednings-, ägarlednings och ägarprövningsblanketter för de fysiska och juridiska personer som ansöker om registrering av verksamhet enligt LVA. De blanketterna utgör bilagor till de nya föreskrifterna och allmänna råden. Blanketterna har samma materiella innehåll som bilagorna 1 a–c och 2 till föreskrifterna om lämplighetsprövning men är anpassade efter ansökningar om registrering enligt LVA. Som en följd härav har Finansinspektionen gjort justeringar i föreskriftstexten i förhållande till det först remitterade förslaget.

För att det inte ska råda några oklarheter om vilka personer det är som enligt föreskrifterna och de allmänna råden ska anses ingå i ledningen för de olika typer av juridiska personer som kan förekomma som sökande tas det in en bestämmelse i föreskrifterna där det anges vilka befattningshavare det är som ska anses tillhöra ledningen. I ett aktiebolag och en ekonomisk förening ska en styrelseledamot, en styrelsesuppleant, en verkställande direktör och en vice verkställande direktör anses tillhöra ledningen. I ett kommanditbolag ska komplementären anses höra till ledningen och i ett handelsbolag var och en av bolagsmännen. För övriga juridiska personer ska allmänna associationsrättsliga regler och principer gälla vid bedömningen av vem eller vilka som ska anses ingå i ledningen för den juridiska personen.

Om komplementären i ett sökande kommanditbolag eller bolagsmannen i ett sökande handelsbolag är en juridisk person, ska de fysiska personer som ingår i ledningen för den juridiska personen anses ingå i ledningen för det sökande kommanditbolaget eller handelsbolaget. Motsvarande bestämmelse finns redan i dag i 5 kap. 2 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2018:10) om försäkringsdistribution.

Finansinspektionen inför även undantagsbestämmelser i föreskrifterna och de allmänna råden som liknar dem som finns i 6, 7 och 10 §§ föreskrifterna om lämplighetsprövning, i enlighet med vad advokatsamfundet efterlyser. Det betyder att uppgifter för lämplighetsprövning av ägare och ledning inte

behöver lämnas för a) juridiska personer som står under inspektionens tillsyn eller tillsyn av en annan behörig myndighet inom EES, b) för personer som tidigare har ägar- eller ledningsprövats av inspektionen eller av en annan behörig myndighet inom EES, och c) i de fall inspektionen i det enskilda fallet beslutar om undantag från kraven på att lämna viss information.

Avslutningsvis har Finansinspektionen förtydligat i föreskrifterna att det endast behöver lämnas uppgifter om ägare som har ett kvalificerat innehav i en sökande juridisk person, också det i enlighet med synpunkter som lämnas av advokatsamfundet.

2.6 Ansökan om registrering av en ny verksamhetsinriktning

Finansinspektionens ställningstagande: Finansiella institut som ansöker om registrering av en ny verksamhetsinriktning enligt LVA ska lämna in i huvudsak samma uppgifter som i en ansökan om registrering av verksamhet enligt den lagen. Uppgifter som avser lämplighetsprövning av ledningspersoner, ägare och ledningspersoner i ägarföretag behöver dock inte lämnas in inom ramen för en sådan ansökan. Om det i samband med ansökan om en ny verksamhetsinriktning även har skett en förändring av ledningspersoner i institutet, ägare och/eller ledningspersoner i ägarföretag, ska detta anmälas separat. Detta förfarande omfattas inte av föreskrifterna och de allmänna råden.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några synpunkter.

Det reviderade föreskriftsförslaget: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Vid en ansökan om registrering av en ny verksamhetsinriktning enligt den nya bestämmelsen i 2 a § LVA ska Finansinspektionen beakta samma bestämmelser som vid en ansökan om registrering av verksamhet, med undantag för bestämmelserna om lämplighetsprövning av ägare och ledning. Företrädare för det finansiella institutet har antingen genomgått en lämplighetsprövning vid det första ansökningsförfarandet, alternativt anmält företrädaren vid ett senare tillfälle enligt den nya bestämmelsen i 2 b § LVA. Det finns därför ingen anledning att ställa krav

på ytterligare en lämplighetsprövning av företrädare för det finansiella institutet vid en ansökan om registrering av en ny verksamhetsinriktning. Det finansiella institutet ska därför, när det lämnar in en sådan ansökan, lämna samma uppgifter som vid den första ansökan om registrering av verksamheten, bortsett från uppgifter om lämplighet hos ägare och ledning.

2.7 Ikraftträdande

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna ska träda i kraft samtidigt som lagändringarna i LVA, det vill säga den 1 januari 2024.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några synpunkter.

Det reviderade föreskriftsförslaget: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Ändringarna i LVA träder i kraft den 1 januari 2024. Det är lämpligt att föreskrifterna börjar gälla samtidigt som lagändringarna. Finansinspektionen beslutar därför att föreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2024.

3 Konsekvenser

3.1 Inledning

Som framgår i avsnitten ovan är de nya föreskrifterna och allmänna råden motiverade av att det införs en utökning av registreringsplikten och en skärpning av lämplighetskraven i LVA. De som berörs av de nya föreskrifterna och allmänna råden är de fysiska och juridiska personer som avser att ansöka om registrering av verksamhet. Även redan registrerade finansiella institut som avser att ansöka om registrering av en ny verksamhetsinriktning träffas av regleringen.

Finansinspektionen bedömer att de nya föreskrifterna överensstämmer med, och inte går utöver, Sveriges skyldigheter som medlemsstat i EU.

Enligt Finansinspektionens mening behöver det inte tas någon särskild hänsyn när det gäller tidpunkten för ikraftträdandet. Det behövs inte heller

några speciella informationsinsatser utöver den vanliga information om ett nytt regelverk som inspektionen kommunicerar.

Här nedan redogörs för de konsekvenser som de nya föreskrifterna bedöms få för samhället och konsumenterna, företagen samt för Finansinspektionen. Inspektionen bedömer inte att regleringen får några effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Regelrådet anger i sitt yttrande att konsekvensutredningen i remisspromemorian är bristfällig. Finansinspektionen har i denna beslutspromemoria tagit hänsyn till vad *Regelrådet* har uttalat när det gäller brister i konsekvensutredningen.

3.2 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

De nya föreskrifterna och allmänna råden bedöms inte få några konsekvenser för konsumenterna eller samhället.

3.3 Konsekvenser för företagen

De nya föreskrifterna och allmänna råden specificerar vad en ansökan om registrering och en ansökan om registrering av en ny verksamhetsinriktning ska innehålla. De bedöms inte leda till några ökade kostnader eller någon större administrativ börda för berörda verksamheter. Finansinspektionen bedömer att föreskrifterna och de allmänna råden kommer att underlätta för de fysiska och juridiska personer som ska lämna in ansökningar enligt LVA.

Regelrådet efterfrågar en beskrivning av berörda företag utifrån antal och storlek. Det finns i dagsläget ca 350 registrerade finansiella institut som kommer att omfattas av föreskrifterna och de allmänna råden. Lagändringarna i LVA medför att registreringsplikten utvidgas till att omfatta fler verksamheter än de som redan är registrerade, och det är inte möjligt att uppskatta det totala antalet verksamheter det kan röra sig om. Verksamheternas storlek varierar mycket, och de bedrivs av olika typer av aktörer: enskilda firmor, ekonomiska föreningar, aktiebolag och handelsbolag.

Regelrådet har även efterfrågat en specificering av föreskrifternas påverkan på verksamheternas administrativa kostnader. Finansinspektionen kan först konstatera att föreskrifterna och de allmänna råden är en följd av lagändringar i LVA på så sätt att de specificerar vilket underlag som företagen ska

ge in till Finansinspektionen i samband med en ansökan, för att visa att de uppfyller de krav som anges i LVA. Verksamheternas administrativa kostnader påverkas därför mer av lagändringarna än av de nya föreskrifterna.

När det gäller själva ansökningsförfarandet är Finansinspektionens uppskattning att en helt ny verksamhet kommer att behöva lägga i genomsnitt cirka 30 timmar på att ta fram ett fullständigt underlag till en ansökan. Om man sedan tidigare har bedrivit verksamhet enligt LVA och nu ansöker om registrering av en ny verksamhetsinriktning kräver det, enligt inspektionens uppskattning, en mindre omfattande arbetsinsats som motsvarar cirka tio timmar. Detta resulterar i en kostnad på mellan 14 760 och 43 800 kronor (10 timmar x 1 460 kr och 30 timmar x 1 460 kr).² De administrativa kostnaderna kommer därför att variera kraftigt beroende på verksamheternas storlek och komplexitet samt på vilken typ av ansökan som är aktuell.

Regelrådet har avslutningsvis efterfrågat ett förtydligande om huruvida särskild hänsyn kan tas till små företag vid reglernas utformning. Finansinspektionens uppfattning är att ytterligare hänsyn inte kan tas då inspektionen redan har beaktat att merparten av de aktuella verksamheterna drivs av små företag.

3.4 Konsekvenser för Finansinspektionen

De nya föreskrifterna bedöms bli ett stöd i Finansinspektionens handläggning av de aktuella typerna av ärenden och öka effektiviteten i den handläggningen. Exempelvis kommer inspektionen att kunna avvisa ansökningar som inte är kompletta och förelägga om komplettering med stöd av en bindande reglering, i stället för att behöva utgå från allmänna förvaltningsrättsliga principer.

² Beloppet motsvarar timkostnadsnormen enligt 2 § första stycket förordningen (2009:1237) om timkostnadsnorm inom rättshjälpsområdet.